

СТ А Н О В И Щ Е

От: проф. д-р Митко Атанасов Димитров, Институт за икономически изследвания при БАН, професионално направление 3.8 „Икономика“

Относно: дисертационен труд за присъждане на научна степен **„доктор на науките“** по професионално направление 3.8 „Икономика“, научна специалност „Организация и управление на производството (индустрия)“ в УНСС.

Автор на дисертационния труд: Николай Христов Щерев
Професор, д-р
УНСС

Тема на дисертационния труд: Организация на отделните предприятия в условията на Индустрия 5.0

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 3169/17.11.2023г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът е представил за обсъждане дисертационния си труд в катедра Индустиален бизнес/факултет Бизнес факултет на УНСС съгласно чл.39 от ППЗРАСРБ. Разкриването на процедурата по защита на дисертационния труд е извършено на основание: решения на КС – Протокол №4 от 16.11.2023г./ ФС – Протокол №3 от 16.11.2023г.

Николай Щерев завършва висшето си образование в УНСС през 2000г. – магистър по икономика, специалност „Икономика на индустрията“. През 2000г. постъпва на работа в УНСС, първоначално като хоноруван асистент, а от 2001г. като асистент. Той е докторант към същия университет от 2004г. до 2007г. и защитава успешно докторска

дисертация в област „Икономика и управление (по отрасли)“. След 2001г. Н. Щерев последователно заема длъжностите старши асистент, главен асистент, доцент и професор(2018г.), а в катедра „Индустриален бизнес“ – научен секретар, заместник ръководител и ръководител(2016г.). Той преподава по основни дисциплини по Бизнес икономика и Индустриален бизнес в бакалавърските и магистърските програми на УНСС. Бил е хоноруван преподавател и в НБУ, ТУ- София и др.

Проф. Н. Щерев участва като експерт в повече от 15 бизнес проекта и в над 20 международни и национални изследователски проекта. Той е научен ръководител на 7 докторанта, 4 от които вече са успешно защитили.

Проф. Щерев е бил на 5 краткосрочни специализации в Норвегия и Великобритания. Ползва английски и руски език.

2. Кратка характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е в обем общо от 213 страници. Той се състои от увод, три глави, заключение и литература. Съдържа 40 таблици, 53 фигури и 34 уравнения. Използвани и цитирани са 156 литературни източници на български и английски език.

Дисертационният труд е посветен на изключително актуална и неразработена тема. Основната цел и четирите под цели са ясно определени и декомпозирани, обекта и предмета на изследването са формулирани ясно, а изследователските методи са детайлно представени.

Авторът на дисертационния труд познава сравнително добре литературните източници, свързани с развитието на предприятието в България и по света и особено на неговите най-нови, съвременни етапи.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Дисертационният труд представлява сериозно и задълбочено изследване, в което са постигнати съществени резултати:

- ✓ Систематизирани са теориите за развитието на предприятията като са открити онези от тях, които изследват предприемачеството, социалните предприятия и съвременните форми на развитие на предприятията.
- ✓ Оценени са моделите на Индустрия 5.0 и тяхното влияние върху развитието, растежа и характерните черти на съвременното предприятие.
- ✓ Предложен е модел за характеризиране на отрасловите особености и възможностите за растеж на предприятията българската хранително вкусова промишленост.

Посочените резултати са постигнати в резултат на използваната от автора методология и в този смисъл са негово лично дело.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приемам самооценката на автора за постигнатите научни и научно-приложни приноси с малки промени и обобщения:

- ✓ Направена е систематизация на особеностите на организационните модели на всеки етап от развитието на институцията „предприятие“.
- ✓ Систематизирани са и са приложени на практика модели за оценка на растежа на предприятията и е извършена апробацията на примера на предприятия от традиционен за България сектор – производство на храни и напитки.
- ✓ Предложена е и е апробирана приложимостта на методика за оценка на конкурентоспособния растеж на предприятията, в т.ч. при условия на криза.
- ✓ Предложен и е апробиран подход за „социализация на предприятията“ чрез участие в социални бизнес мрежи на основата на използване на съвременните технологични решения в обхвата на Индустрия 5.0.
- ✓ Предложен е подход за академично предприемачество като форма на социално взаимодействие по оста „предприятие / бизнес – университет – държава“, с акцент върху отвореността на социалните предприятия в рамките на отворената и споделена икономика.

Постигнатите резултати са приложими при оценка на еволюционното развитие на предприятията, на възможностите им за растеж, при идентифициране на “проблемни области” на конкурентоспособен растеж, свързан със социалното и академично предприемачество в условията на Индустрия 5.0.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Кандидатът за „доктор на науките“ е публикувал 3 статии, 5 доклада и две глави от колективни монографии, в които са представени пред публика части от дисертационния труд или са анализирани подобни теми. Две от статиите са в международни издания. По обем и по съдържание публикациите са достатъчно представителни.

6. Оценка на автореферата

Към дисертационния труд е представен Автореферат с общ обем 53 стр. Той е добре структуриран, отразява достоверно съдържанието на дисертацията, вкл. използваната методология на изследване и получените резултати.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Нямам критични бележки и препоръки.

8. Заключение

Всичко изложено в настоящето становище ми дава основание да считам, че **проф. д-р Николай Христов Щерев** отговаря на условията и изискванията на ЗРАСРБ и на Правилниците на неговото прилагане на МОН и на УНСС за съдържанието на дисертационния труд и за научните и научно-приложните приноси, което дава основание на **проф. Николай Щерев** да претендира за научната степен „доктор на науките”. Налице са всички обективни условия, за да направя положителното си заключение за неговия избор и затова убедено гласувам за присъждане на научната степен „доктор на науките” на **проф. Николай Щерев** по професионално направление 3.8 „Икономика“, научна специалност „Организация и управление на производството (индустрия)“.

21.12.2023г. / София

Подпис:

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

ATTITUDE OF REVIEWER

By: *Prof. Dr. Mitko Atanasov Dimitrov, Economic Research Institute at the BAS, professional direction 3.8 "Economy"*

Regarding: *Dissertation for the award of a scientific degree "Doctor of Sciences" in professional field 3.8 "Economy", scientific specialty "Organization and management of production (industry)" at UNWE.*

Author of the dissertation: *Nikolay Hristov Shterev*
Professor, Dr
UNWE

Dissertation topic: *Organization of individual enterprises in the conditions of Industry 5.0*

Reason for presenting the opinion: *participation in the scientific jury for the defense of the dissertation according to Order No. 3169/17.11.2023. of the Rector of UNSS.*

1. Information about the candidate

The candidate presented his dissertation work for discussion in the Department of Industrial Business/Business Faculty of UNWE. The disclosure of the procedure for the defense of the dissertation work was carried out on the basis of decisions of the FM - No. 4 of 16.11.2023.

Nikolay Shterev graduated from UNWE in 2000 - Master, specialization "Economics of Industry". In 2000 started working at UNWE, initially as a part-time assistant, and since 2001 as an assistant. He has been a doctoral student at the same university since 2004 until 2007 and successfully defends a doctoral dissertation in the field of "Economics and Management (Industry)". After 2001 N. Shterev successively held the positions of senior assistant, chief assistant,

associate professor and professor (2018), and in the department of "Industrial Business" - scientific secretary, deputy head and head (2016). He teaches the main disciplines of Business Economics and Industrial Business in the bachelor's and master's programs of the UNWE. He was a part-time teacher at NBU, Sofia Technical University, etc.

Prof. N. Shterev participated as an expert in more than 15 business projects and in more than 20 international and national research projects. He is the scientific supervisor of 7 doctoral students, 4 of whom have already successfully defended their thesis.

Prof. Shterev has been on 5 short-term specializations in Norway and Great Britain. He speaks English and Russian.

2. Brief description of the presented dissertation work

The dissertation has a total volume of 213 pages. It consists of an introduction, three chapters, a conclusion and references. Contains 40 tables, 53 figures and 34 equations. 156 literary sources in Bulgarian and English were used and cited.

The dissertation is dedicated to a modern and undeveloped topic. The main objective and the four sub-objectives are clearly defined and decomposed, the object and subject of the research are clearly formulated, and the research methods are presented in detail.

The author of the dissertation is relatively well acquainted with the literary sources related to the development of the enterprise in Bulgaria and around the world, and especially in its latest, modern stages.

3. Evaluation of the obtained scientific and scientific-applied results

The dissertation is a serious and in-depth study, in which significant results have been achieved:

- ✓ Theories on the development of enterprises are systematized, highlighting those that examine entrepreneurship, social enterprises and modern forms of enterprise development.
- ✓ The models of Industry 5.0 and their influence on the development, growth and characteristic features of the modern enterprise are evaluated.
- ✓ A model has been proposed for characterizing the sectoral features and opportunities for growth of the enterprises in the Bulgarian food industry.

The stated results were achieved as a result of the methodology used by the author and in this sense are his personal work.

4. Evaluation of scientific and scientific-applied contributions

I accept the author's self-assessment of the achieved scientific and scientific-applied contributions with minor changes and generalizations:

- ✓ A systematization of the features of the organizational models at each stage of the development of the "enterprise" was made.
- ✓ Models for assessing the growth of enterprises have been systematized and applied, and the approbation of the example of enterprises from a sector traditional for Bulgaria - food and beverage production - has been carried out.
- ✓ The applicability of a methodology for assessing the competitive growth of enterprises has been proposed and tested, including in crisis conditions.
- ✓ An approach for "enterprise socialization" through participation in social business networks based on the use of modern technological solutions within the scope of Industry 5.0 has been proposed and tested.
- ✓ An approach is proposed for academic entrepreneurship as a form of social interaction along the "enterprise / business - university - state" axis, with an emphasis on the openness of social enterprises within the framework of the open and shared economy.

The achieved results are applicable in evaluating the development of enterprises, their growth opportunities, in identifying "problem areas" of competitive growth related to social and academic entrepreneurship in the conditions of Industry 5.0.

5. Evaluation of dissertation publications

The "Doctor of Science" candidate has published 3 articles, 5 reports and two chapters of collective monographs, in which parts of the dissertation work are presented to the public or similar topics are analyzed. Two of the articles are in international publications. In terms of volume and content, the publications are sufficiently representative.

6. Evaluation of the abstract

The dissertation is accompanied by an abstract with a total volume of 53 pages. It is well structured, faithfully reflects the content of the dissertation, incl. the research methodology used and the results obtained.

7. Criticisms, recommendations and questions

I have no critical notes and recommendations.

8. Conclusion

Everything set out in this statement gives me reason to consider that Prof. Dr. Nikolay Hristov Shterev meets the conditions and requirements of the ZRASRB and the Rules of its implementation of the Ministry of Education and Science and the UNWE for the content of the dissertation and for the scientific and scientific-applied contributions, which gives reason for Prof. Nikolay Shterev to claim the scientific degree "Doctor of Sciences". All the objective conditions are present for me to make a positive conclusion about his choice, and therefore I am convinced to vote for awarding the scientific degree **"Doctor of Sciences"** to **Prof. Nikolay Shterev** in professional field 3.8 "Economy", scientific specialty "Organization and Management of Production (industry)".

21.12.2023 / Sofia

Signature: